

Dr. Oliver Blosser

De apostel Paulus op de Areopagus, en het evolutiedenken

De Acropolis gezien vanaf de Areopagus

De Areopagus gezien vanaf de Acropolis

Handelingen 17:16-34

Inleiding

Een cultuur die door het evolutiedenken wordt gedomineerd, is vooringenomen tegenover het evangelie.

De apostel Paulus ontdekte dat de Griekse wereld vol van het evolutie-denken was, de heidense leer betreffende de oorsprong van de dingen. Die wereld kende allerlei vooroordelen tegen het hart van het evangelie: de dood en de opstanding van Jezus Christus. Voor veel Grieken, die hun leven op het geloof in de evolutie bouwden, was er eenvoudig geen leven ná het huidige bestaan. Plezier, zintuiglijke genoegens

en materialisme was het enige dat van belang was; dat waren de afgoden in hun leven.

Epicurisme en Stoïcisme

Het evolutiedenken in het Epicurisme beheerste het wereldbeeld van de Grieken

De diverse Griekse filosofieën in die dagen zagen de prediking van het kruis van Christus als een dwaasheid (1 Kor. 1:18,23). Het Epicurisme leerde dat de wereld in een regen van atomen begon, waarvan sommige, door puur toeval, door een kleine beweging met andere in botsing kwamen. Deze botsingen veroorzaakten weer andere botsingen, totdat uiteindelijk door die bewegingen het huidige heelal tot stand kwam. De kosmologie van het Epicurisme is dezelfde als die van het moderne materialistische denken. In een dergelijke wereld van chaos zou er noch doel, noch ontwerp kunnen zijn. Daarom was het 'goede' ook niet definitief of absoluut.

Epicurus, de stichter van deze filosofie, zag genieten als het hoogst mogelijke goed, dat hij definieerde als de afwezigheid van pijn. Hij drong aan op de keus van die genoegens, die het individu de meest volledige bevrediging zouden bieden. Klinkt ons dit niet bekend in de oren? Het is het overheersende thema in het huidige onderwijssysteem. Dit de reden waarom wij vandaag de dag met zoveel problemen te maken hebben.

Als onthouding van bepaalde genoegens uiteindelijk een grotere bevrediging zou geven, leerden deze Grieken inderdaad onthouding. Maar slechts weinigen hadden een dergelijke wilskracht in een immorele en heidense omgeving, die gebaseerd was op evolutionaire uitgangspunten en die het genot tot het belangrijkste doel van het leven maakte. Het Epicurisme was ten diepste anti-religieus, want in een wereld die voortkomt uit materie en toeval is een Schepper niet noodzakelijk. Daarom verwierp het elke gedachte aan zonde, of het afleggen van verantwoording in een uiteindelijk oordeel. Epicurisme, gebaseerd op het evolutie-denken, leidde tot afgoderij en immoraliteit in de heidense Griekse cultuur.

Een andere Griekse filosofie, die de proclamatie van het kruis van Christus als dwaasheid zag, was het Stoïcisme. Deze filosofische school werd gesticht door Zeno (340-265 v. Christus), die niet in een persoonlijke God geloofde. Hij leerde dat het heelal een rationeel geordend geheel vormde, dat werd beheerst door een absolute rede of een goddelijke wil die erin woonachtig was. Het wereldgebeuren wordt dus niet bepaald door toeval, maar door een hoger doel.

Stoïcisme leidde tot onderwerping aan de rede (het verstand, het intellect), en de rede werd het hoogste goed. Het persoonlijk gevoel is onbelangrijk of zelfs schadelijk, omdat het ertoe neigt de rationele oplossing van menselijke problemen aan het wankelen te brengen. Perfecte zelfbeheersing, onverschillig voor sentimentele overwegingen, was het grote doel van deze filosofie. De houding die daaruit voortkwam, gaf ons de moderne betekenis van de term *stoïcijns*.

Stoïcijnen geloofden dat de natuur was zoals die moest zijn, en dat alles wat plaatsvond werd geregeld door middel van de Voorzienigheid. Er was geen ruimte om het proces te wijzigen, of van koers te veranderen. Het heelal diende ertoe om geaccepteerd te worden, niet om het te veranderen. Deze fatalistische houding bracht zelfbeheersing bij, en bevorderde een tamelijk hoogstaande ethiek. Het stoïcijnse credo, hoe positief ook, hield echter geen rekening met de vrije wil of het bestaan van het kwaad. Deze opvatting sloot iedere gedachte aan hervorming, of verandering in de bestaande orde der dingen, buiten. Voor de Stoïcijn was er geen persoonlijke relatie met God. Als de natuur alle mensen onpartijdig behandelde, zou zij uiteindelijk voor niemand een bepaalde voorkeur hebben. Het Epicurisme was populairder dan het Stoïcisme, omdat het appelleerde aan de verdorven aard van de natuurlijke mens.

Paulus boodschap

Paulus daagde de intellectuelen van Athene uit met zijn boodschap over de schepping en het komende oordeel

Tijdens de tweede zendingsreis sprak Paulus met mensen in de stad Athene, die deze twee verschillende filosofieën aanhingen: 'En ook sommigen van de Epicureïsche en Stoïcijnse wijsgeren redetwistten met hem, en sommigen zeiden: Wat wil deze naprater toch zeggen? En anderen: Hij schijnt een verkondiger van vreemde goden te zijn, – omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde' (Hand. 17:18). De eerste vraag werd gesteld door Epicureeërs, en de tweede door Stoïcijnen. Paulus' geest werd in hem geprikkeld, toen hij zag hoe de stad Athene zich helemaal had overgegeven aan de afgoderij (Hand. 17:16).

Paulus probeerde de mensen in deze stad met het evangelie van Jezus Christus te bereiken: de Joden, en de godsdienstige of godvrezende mensen die zich vanuit de heidendom tot het Jodendom hadden bekeerd, en ook hen die hij dagelijks ontmoette op de markt in Athene (Hand. 17:17). Ten slotte brachten de Epicureeërs en Stoïcijnen Paulus op de Areopagus (of: de heuvel van Mars), om de Atheense filosofen van toen toe te spreken (Hand. 17:19-21). In Handelingen 17:22-

31 bracht Paulus de mensen van Athene het evangelie, terwijl hij daarbij de schepping als het uitgangspunt nam.

Dit is een samenvatting van zijn preek:

1. De mensen van Athene waren zo godsdienstig dat zij zelfs een altaar hadden gemaakt dat was gewijd aan 'een onbekende God' (Hand. 17:22-23).
2. Deze 'onbekende God' is echter de Heer, de Schepper van hemel en aarde. Als Schepper heeft Hij geen tempels of standbeelden nodig, maar Hij geeft Zelf leven, adem en alle dingen aan de mensen (Hand. 17:24-25).
3. Deze Schepper-God heeft alle mensen uit één bloed geschapen, en ons natuurlijk godsbefes vereist dat wij Hem met heel ons hart zouden zoeken (Hand. 17:26-27).
4. De Schepper, die geen afgod is van goud, zilver of steen, geeft leven aan de mens en maakt de mensheid tot Zijn geslacht, zoals ook enige Griekse dichters zeiden (Hand. 17:28-29).
5. Deze Schepper-God, die geduldig is geweest met de mens in het verleden, beveelt nu dat alle mensen overal zich moeten bekeren, omdat Hij een definitieve oordeelsdag heeft bepaald om de mensen in gerechtigheid te oordelen (Hand. 17:30-31).
6. Het is zeker dat deze oordeelsdag zal plaatshebben, want de Rechter – Jezus Christus – is door God opgewekt uit de doden (Hand. 17:31).

Toen Paulus de opstanding noemde, onderbraken de Atheense filosofen hem: 'En toen zij van een opstanding van doden hoorden, spotten sommigen' (*zoals ook de meeste evolutionisten het Jodendom en het Christendom bespotten*), maar de Stoïcijnen wilden het onderwerp heroverwegen.

De gevolgen

Paulus' benadering om het evangelie te prediken aan de hand van het scheppings-denken, was 'succesvol' in een door het evolutie-denken gedomineerde omgeving

Paulus' benadering om het evangelie te brengen en daarbij de schepping te beklemtonen werkte heel goed:

1. Hij kreeg spot van de kant van de Epicureeërs/de evolutionisten.

2. Hij kreeg heroverweging van het evangelie door de Stoïcijnen, en:
3. Hij kreeg bekeerlingen van beide groepen, juist door vanuit het gezichtspunt van de schepping het evangelie te prediken: *'Sommige mannen echter sloten zich bij hem aan en geloofden, onder wie ook Dionysius de Areopagiet, en een vrouw genaamd Damaris, en anderen met hen'* (Hand. 17:34).

Zo is de evangelieverkondiging aan de hand van de schepping nuttig in een wereld die door het evolutie-denken wordt beheerst. Deze benadering doet een beroep op het godsbesef van de mens. God is de *Schepper*, maar tevens de *Rechter*. Creationisme brengt met zich mee dat er ook een laatste oordeel is, en het richt zich tot het geweten van de mens, zodat hij zijn behoefte aan redding inziet. Deze methode opent de deur om het kruis van Christus en Zijn opstanding te verkondigen.

De wijze waarop Paulus het evangelie heeft gebracht op de Areopagus is een voorbeeld voor ons in deze tijd. Het toont de dringende behoefte om de Bijbelse gegevens serieus te nemen en de nauwkeurigheid van de Schrift, wat betreft de schepping en de geschiedenis, te gebruiken als hulpmiddel bij ons getuigenis. Dit zal in de komende jaren nog veel belangrijker worden, aangezien het evolutie-denken onze maatschappij blijft infiltreren (en dat zelfs met de 'zegen' van het Hooggerechtshof van de Verenigde Staten bij recente besluiten).

Vertaling Ad Massar

Bron: HB 23-05-2007; Titel: St. Paul, Evolution, and Mars' Hill

